

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- ”Metropolregioner” – alternativ till kommunsammanslagningar?
 - Vad händer med EU:s landsbygdsfinansiering efter 2013? – läs nya *Liiteri!*
 - Lokalt kapital för bygdens utveckling och utvecklingsgrupper som skapar säkrare trafikmiljö – två nya skrifter från HSSL
 - De fritidsboende engageras mer i byaverksamheten
 - Vad styr valet av metod och vilken plats har den i vårt handlande? – Backgren har läst *Metodantologin*
 - Läs även detta: *Utvecklingen i landskapet Östra Nyland på toppnivå, Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland nu i svensk version på nätet, Landsbygdsturismföretagare från Vasa bäst i landet, Björnberg-Enckell återvald ordförande för Sydkustens landskapsförbund*
-

”METROPOLREGIONER” – ALTERNATIV TILL KOMMUNSAMMANSLAGNINGAR?

Västra Finlands läns landshövding Rauno Saari tycker att ”metropolregioner” kunde införlivas i hela landet, eftersom det är trögt för många landsbygdskommuner att gå samman med en stad. Metropolerna har ett fullmäktige som väljs av de kommuner som har bildat den. Saaris modell påminner om en samkommun och kommunalförbund, men han hävdar bestämt att metropolerna inte får förväxlas med dem. Kommunerna skulle förbli självständiga med egna fullmäktigeförsamlingar som högsta beslutande organ och som får till uppgift att administrera invånarnas grundservice såsom skolor, bibliotek, social- och hälsovård, samt fritiden. Modellen påminner om en regionkommun med stadsdelsförvaltning, men är inte likadan. Enligt Saari kunde modellen vara en lösning för de kommuner som inte vill gå samman. De som bildar metropolerna, borde själva få avgöra hur många som är med. Den skall uppstå naturligt och kunde följa pendlingstrafiken. Fastän en tredjedel av landets kommuner raderas nästa år, är det inte tillräckligt för att förvaltningen skall bli tillräckligt effektiv sedd från statsmaktens horisont. Liksom i Vasaregionen är problemet med att gå samman likadant i Åbo-, Björneborgs- och Tammerforsregionen. Jyväskylä är den enda stad som lyckats bilda en regionkommun med landsbygden. Saari vill inte slå fast hur många invånare en metropol kunde omfatta, men nämner siffran 200000. Han tror inte att vi ser fler tvångsinlösningar efter den som Helsingfors tillgripit. Uppgifterna är från gårdagens (10.4) upplaga av Vasabladet och finns även delvis på webbadress <http://www.vasabladet.fi/story.aspx?storyID=18254>.

Sex ministerier har bedömt regionplanerna i en samarbetsranking, där Helsingforsregionen i klassen med fler än 500000 invånare är enda med 36 poäng av möjliga 44. I klassen 200000-500000 invånare återfinns Åboregionen på fjärde och sista plats med 29 poäng, medan man i klassen med färre än 200000 invånare hittar Västra Nyland på sjunde plats (19 poäng), Karlebyregionen på åttonde plats (19 poäng), Borgåregionen på tolfte plats (12 poäng) och på trettonde och sista plats Vasaregionen (5 poäng). Utvärderingen av regionplanerna, som koordinerats av Finlands Kommunförbund, presenterades 8.4 i Karleby. Poäng gavs för sammanpassning av markanvändning, boende, trafik och tjänster, medan en annan lika tung poänggrupp var frågor om bostadspolitiken.

En tredje fråga var gränsöverskridande tjänster och i vilken grad de ökar eller minskar i regionplanen. Poäng gavs även för förverkligande, graden av engagemang i samarbetsplanerna och för de styrmedel som planen tog upp. Kommunsammanslagningar gav bonuspoäng. Uppgifterna är från onsdagens (9.4) upplagor av Vasabladet och Österbottningen och finns även till en del på Vasabladets nättidning under webbadressen <http://www.vasabladet.fi/story.aspx?storyID=18148>. Se även finansministeriets meddelande, http://www.vm.fi/vm/sv/03_pressmeddelanden_och_tal/01_pressmeddelanden/20080403Fartt/name.jsp, och Finlands Kommunförbunds pressmeddelande under webbadressen http://www.kommunerna.net/k_perussivu.asp?path=255;264;271;574;132444;137233;137234.

VAD HÄNDER MED EU:s LANDSBYGDSFINANSIERING EFTER 2013? – LÄS NYA LIITERI!

Vad händer med landsbygdsfinansieringen efter 2013 och kommer finansieringen att nationaliseras eller skall EU:s engagemang utökas? För närvarande diskuteras huruvida landsbygdsfinansieringen borde omvandlas till en del av strukturfondernas finansiering – nu när man fått till stånd ett landsbygdsprogram för hela Fastlandsfinland, utan konstgjorda programgränser. Nu tas de första stegen inför den kommande periodens EU-budget och förordningar och i samband med jordbrukets ”CAP-hälsokontroll” fattas beslut som skall säkerställa, att vi uppnår redan avtalade långsiktiga mål med riktlinjerna för CAP II-pelaren som en biprodukt, i syfte att främja landsbygdsområdenas möjligheter. Ur det finländska jordbrukets synvinkel är det fråga om ytterst viktiga saker. Den politik som förs inom strukturfonderna beror till stor del på, om politiken i första hand skall inriktas på att påskynda utvecklingen i de fattigaste områdena inom EU, eller om de knappa resurserna skall fördelas även för att höja de gamla ”rika” medlemsländernas konkurrenskraft. En strukturpolitik som fokuserar på tillväxtcentra, räcker inte för att trygga ens företagsfinansieringen inom Finlands vidsträckt landsbygdsområden. Nu har man kunnat skraddarsy regionala och lokala planer, samt implementeringsprogram enligt den egna landsbygdens utvecklingsbehov. Alla europeiska landsbygdsområden skall emellertid även i fortsättningen garanteras gemensamma resurser, med vilka man kan värna om landsbygds miljön och ge landsbygden en möjlighet att främja sin utveckling – som annars försämras – med mångsidiga medel utgående från egna behov. Utöver det här ämnet, Hur ser EU:s landsbygdsfinansiering ut efter 2013?, tas följande upp i mars månads *Liiteri – Nyheter från en levande landsbygd*:

- Jordbrukets miljöfrågor på tapeten
- Landsbygdsverket har en behärskad regionalisering som mål för flytten till Seinäjoki
- Kohesions- och konkurrensprogrammet KOKO samlar de regionala utvecklingarna
- Smartare boende
- Nätverkandets nordliga dimension
- Finlands Leadergrupper fick sällskap
- Företagsstöd och aktionsgruppernas verksamhetspenning börjar betalas

Nyhetsbrevet kan läsas på jord- och skogsbruksministeriets hemsida under webbadressen http://mmm.multiedition.fi/liiteri/uutiskirje/liiterit/01_2008/index_sv.php.

LOKALT KAPITAL FÖR BYGDENS UTVECKLING OCH UTVECKLINGSGRUPPER SOM SKAPAR SÄKRARE TRAFIKMILJÖ – TVÅ NYA SKRIFTER FRÅN HSSL

Många lokala utvecklingsgrupper har idéer om hur de vill utveckla sin bygd, allt från att behålla skolan och värna om kulturlandskapet till att återställa hotellet mitt i byn. Men för att förverkliga visionerna krävs kapital. Där det finns människor och företag, finns även pengar, som skulle kunna ingå i ett lokalt kretslopp för att stimulera en hållbar utveckling.

Lokal kapitalbildning innebär att man i ett avgränsat geografiskt område samlar kapital i någon form av lokal fond, ekonomisk förening eller aktiebolag, i akt att investera i bygdens utveckling. Att bygga upp "lokala fonder" med privat och offentligt kapital är ett angeläget samhällsbyggnadsprojekt, som med rätt uppbackning kan bli ett värdefullt instrument. I skriften *Vi samlar lokalt kapital* får vi ta del av tio exempel på hur man samlat lokalt kapital för att finansiera lokal utveckling. Foldern finns på Riksorganisationen Hela Sverige ska levas (HSSL:s) hemsida på webbadressen http://www.helasverige.se/file.php/fs/UwwPu19jP-IWPPalT5cUbrTubXZeDdWlAg1V7Y5KXBvAevMYnOG06nJ7_x_CAVN0.pdf?target_filename=LokaltKapital-web-v4-1.pdf.

Tunga transporter, bilar som kör för fort och brist på cykel- och gångbanor, är exempel på trafiksäkerhetsproblem som finns på olika håll på Sveriges landsbygd. Men det går att göra något åt problemen, vilket framgår ur skriften *Vi arbetar med trafiksäkerhet*. Här finns exempel på lokala utvecklingsgrupper, som med envishet skapat en säkrare trafikmiljö för sig själva och sina barn, t.ex. hur byalag fått ner hastigheten på vägar, hur de underlättat för samåkning, byggt busskurar m.m. Foldern från HSSL kan läsas under webbadressen http://www.helasverige.se/file.php/fs/ExLJ7gMRMvtgRWFxvbmJHyE2iBCHiwhMTSkOYWtzeMFWx_HRaUoHgSxohZWpj322.pdf?target_filename=Trafik.pdf.

Inspirationsserien (<http://www.helasverige.se/doc.ccm?id=100>) från HSSL innehåller många skrifter, som kan beställas från deras kansli (<http://www.helasverige.se/doc.ccm?id=98>) eller laddas ner i PDF-format.

DE FRITIDSBOENDE ENGAGERAS MER I BYAVERKSAMHETEN

Genom projektet *Fritidsinvånarna med i kommunernas och byarnas verksamhet* vill man få med de fritidsboende mer i byaverksamheten än vad de varit tidigare. I onsdags (9.4) presenterades projektet i Ekenäs. På plats fanns åbobon Leif Westerén. Han är mycket aktiv i sin fritidskommun Houtskär och var för några år sedan med om att grunda en samarbetskommission (den första i Åbolands skärgård), som arrangerar olika kulturella aktiviteter, men tar även upp frågor som handlar om miljö. Enligt Westerén har kommissionens arbete minskat klyftan mellan fast bosatta och fritidsbosatta. I Västnyland har de fritidsboende åtminstone organiserat sig i Hangö, där föreningen Kesähankolaiset – Sommarhangöborna verkar. Oftast är de fritidsbosatta aktiva i kulturella eller idrottsliga sammanhang, men de kan även vara till stor nytta för näringslivet genom att erbjuda sin specialkunskap och erfarenhet, samt fungera som företagsmentorer. Uppgifterna (från 10.4) är från YLE:s Internytt, <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=126132>.

Projektets syfte är att ta tillvara fritidsinvånarnas kunnande i fritidskommunerna och deras byar genom, att arbeta för att fritidsboendekommittéer och fritidsboendeforum bildas i kommunerna samt utveckla verksamheten, ta med fritidsinvånarna i kommunernas utvecklingsprojekt samt i byarnas verksamhet och projekt, värva fritidsinvånarna till att vara företagsmentorer och mentorer för byarna, samt arbeta för att fritidsinvånarna organiserar sig. Projektorganisationen består av arbets- och näringsministeriet, Skärgårdsdelegationen, Finlands Kommunförbund, Byaverksamhet i Finland rf (SYTY), Finlands Egnahemsförbund rf och Finlands Företagsmentorer. Finlands Egnahemsförbund, vars medlemmar består av 30000 fritidsboende, svarar för projektgenomförandet. I alla landskap ordnar projektet utbildnings- och informationsmöten. Nio har hållits våren 2007 och sex hittills i vår. Fyra tillfällen återstår ännu att hållas (<http://www.omakotiliitto.fi/ajankohtaista/prime104.aspx>). *Projektplanen* (på finska) hittas under webbadress www.omakotiliitto.fi/ajankohtaista.

VAD STYR VALET AV METOD OCH VILKEN PLATS HAR DEN I VÅRT HANDLANDE? – BACKGREN HAR LÄST *METODANTOLOGIN*

Björn Wallén, Matts Granö, Kim Wikström, Henrik von Pfaler, Brad Absetz, Peter Backa och Marina Lindell (redaktör) försöker finna svaren på frågorna ovan i skriften *Metodantologi – tankar bakom pedagogiska metoder*. Wallén skriver, att när det gäller metoder, så finns det ingen *quick fix* för lärande i en grupp. Varje människa, varje grupp och varje situation är unik. Granö försöker se bakom metoderna. Om vi ser målet, innehållet och metoden som tre cirklar, som åtminstone till en del täcker varandra, kan vi anta att det pedagogiska resultatet blir bättre när den gemensamma ytan blir större. Wikström har försökt analysera vad som skiljer dialogen från all annan form av samtal. Han menar att dialogen som metod kan stöda specialisten, pedagogen eller gurun, så att deras idéer lättare kan begripas på ett egentligt sätt av åhörarna. Edu-spelet, som under de senaste tio åren utvecklats av dansken Jakob Erle, är en möjlighet att närma sig demokratins kärna, att försöka placera in den både på lokal och på global nivå. Enligt von Pfaler är spelet en utmärkt arena för möten mellan kulturer, för dialog och debatt, resor i det egna och andras sinnen, samt förståelse för såväl lokalt som globalt. Absetz menar att "living and learning are inseparable". Den lärande processen är länkad till dagliga uttryck i en ständigt pågående växelverkan. Vårt liv är non-stop, växelverkan, upplevelse, gensvar m.m. Genom sin egen verktygsbox delar han med sig av sina metoder för bl.a. lokal utveckling. Backa lyfter fram dialektiken för att förstå metoderna, inspirerad av Janken Myrdal, som säger att man förstår enbart i förhållande till något annat. Den dialektiska processen är uppbyggd enligt tes-antites-syntes och beskriver enligt Backa förändring, inte förhållanden. Lindell skriver å sin sida att metoden, som egentligen betyder "gående efter", i bästa fall fungerar som ett verktyg för möjliggörande, deltagande och mänsklig tillväxt. Det innefattar även ett demokratiskt arbets- och förhållningssätt. En av metodens viktigare uppgifter är att skapa arenor, platser att mötas på, för det är i mötet med andra som verklig utveckling sker. Metoderna, där både teori och praxis förenas, bör även vara proaktiva i sig själva, för att kunna identifiera kommande problem och utmaningar. Texten är från en artikel till ett kommande nummer av tidningen Maaseutu Plus – Landsbygd Plus, skriven av Ann-Sofi Backgren.

Med Svenska folkskolans vänner som utgivare, utgav Metodcenter senaste höst boken Metodantologi – tankar bakom pedagogiska metoder, i vilken man försöker finna en metanivå, en filosofisk grund för Metodcentrets pedagogiska utvecklingsarbete. Antologin finns tillgänglig hos Metodcenter, marina.lindell@methodcentre.com.

LÄS ÄVEN DETTA

Utvecklingen i landskapet Östra Nyland på toppnivå

Den goda allmänna utvecklingen i hela landet och ökningen av skatteinkomsterna syns på ett positivt sätt även i de östnyländska kommunerna. Enligt Kommunförbundets vd Risto Parjanne ökade skatteinkomsterna i fjol med 8,8 procent, vilket är något högre än den nationella nivån. Skillnaderna mellan kommunerna är dock stora. Då man ser på utvecklingen av bruttonationalprodukten, befolkningen och sysselsättningen, har landskapet placerat sig bland de främsta. Kraftig utveckling sker även i Norra Österbotten, Nyland, Birkaland och Egentliga Finland. Omfattningen och karaktären av näringsbasen samt kompetensen, befolkningsstrukturen och läget avgör regionens framgång ... *Läs mer på adress http://www.kommunerna.net/k_perussivu.asp?path=255;264;271;573;132451;137099;137101.*

Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland nu i svensk version på nätet
Översättningen av *Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2007-2013 (Program för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2007-2013)* finns nu som svensk version på

nätet. Programmets mål är att bevara den livskraftiga och fungerande landsbygden, förbättra miljön och utnyttja förnybara naturresurser på ett hållbart sätt. Under programperioden finns utveckling av landsbygden i ett och samma program, när samma åtgärder i dag ingår i sammanlagt sex olika program. Programmet bygger kring fyra axlar med åtgärder som bidrar till den praktiska realiseringen av insatsområdena. *Läs programmet under adress <http://www.mmm.fi/sv/index/framsida/landsbygd/perioden20072013/programmet.html> http://www.mmm.fi/attachments/5guynGgYN/5wP25Grpf/Files/CurrentFile/Program_for_utveckling_av_landsbygden_i_Fastlandsfinland_161107.pdf. Läs även om Bioenergi i Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2007-2013 på adress http://www.mmm.fi/attachments/5guynGgYN/5qSTCOejL/Files/CurrentFile/Bioenergi_i_Programmet_for_utveckling_av_landsbygden_i_Fastlandsfinland.pdf.*

Landsbygdsturismföretagare från Vasa bäst i landet

Vasaföretaget Botnia Events, som ordnar mötes- och upplevelsepaket för företag och föreningar, har valts till det landsbygdsturismföretag som utvecklats bäst i år. I motiveringen nämns bl.a. att i Botnia Events mångsidighet använder man sig av andra småföretagstjänster. Föreningen för Finlands landsbygdsturismföretagare samlades 1.4 och delade ut den allra första utmärkelsen (<http://www.vasabladet.fi/story.aspx?storyID=18100>).

Björnberg-Enckell återvald ordförande för Sydkustens landskapsförbund

Maria Björnberg-Enckell har i går (10.4) återvalts till ordförande för Sydkustens landskapsförbund rf vid ordinarie förbundsmöte i Kimito. Men hon fick inte ... *Läs mer på adress <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=126195>.*

Sydkustens landskapsförbund är en part i samarbetsorganisationen Svensk Byaservice. Övriga är Svenska Österbottens Förbund för utbildning och kultur och Svenska studiec centralen. I samarbetet deltar även Ålands bildningsförbund rf.

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
